

WELKE FIETS PAST BEST?

Anne-Marie Deleyn & Frederik Lenaerts
REVA 2013

VAPH

KOC • • • KENNISCENTRUM HULPMIDDELEN

VOORDELEN VAN FIETSEN

- Fysieke voordelen
  - Hart en bloedvaten
  - Weerstand
  - Gewichtscontrole
  - Conditie
  - Kracht
  - Behendigheid en lenigheid
  - ...

! belangrijker voor revalidanten en personen met een beperking

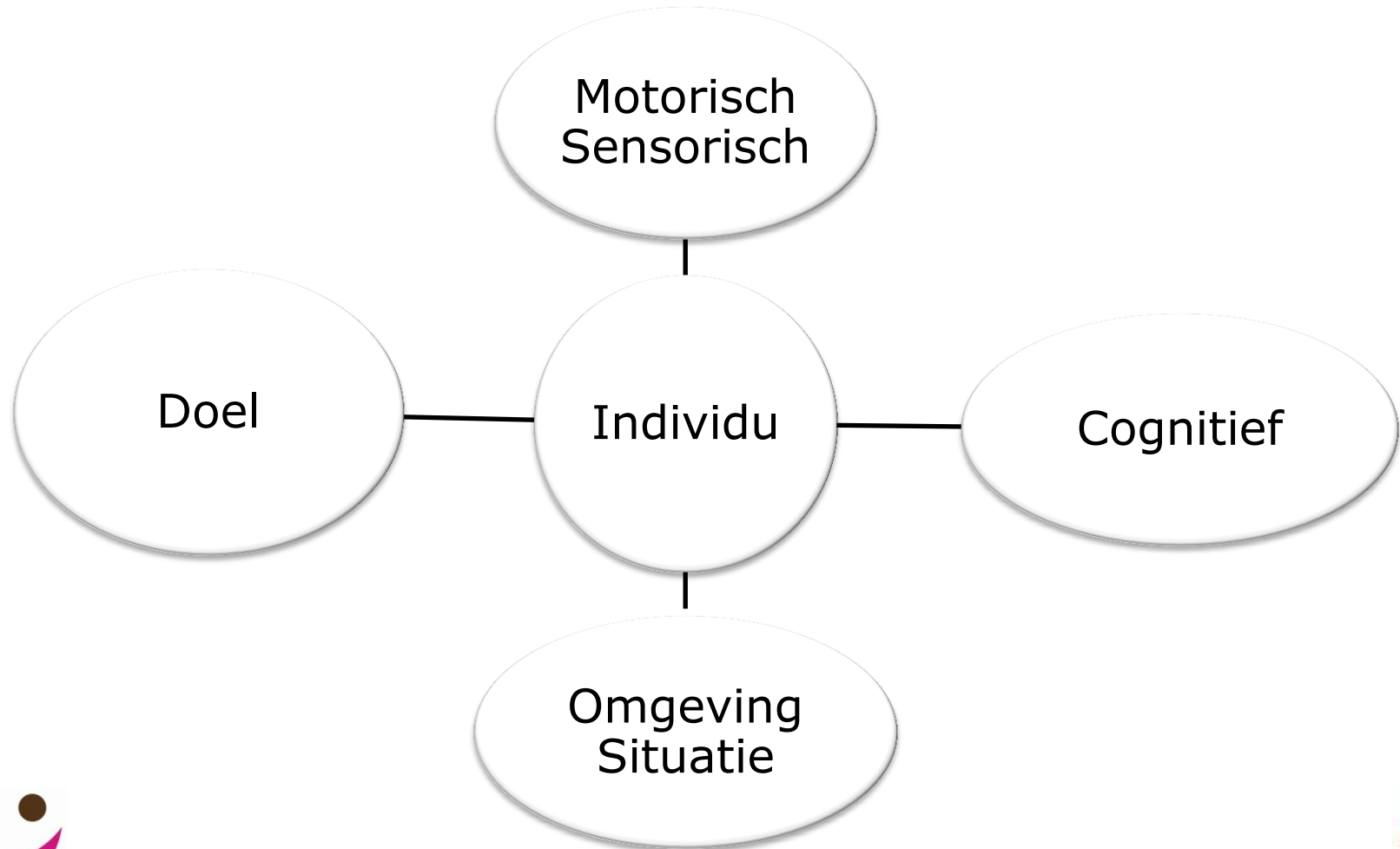
VOORDELEN VAN FIETSEN

- Psychologische voordelen
  - Verwerking
  - ...
- Sociale voordelen
  - Reïntegratie
  - ...
- Mobiel zijn
  - Onafhankelijkheid
  - Rijverbod met de wagen
  - Grotere afstanden afleggen
  - ...

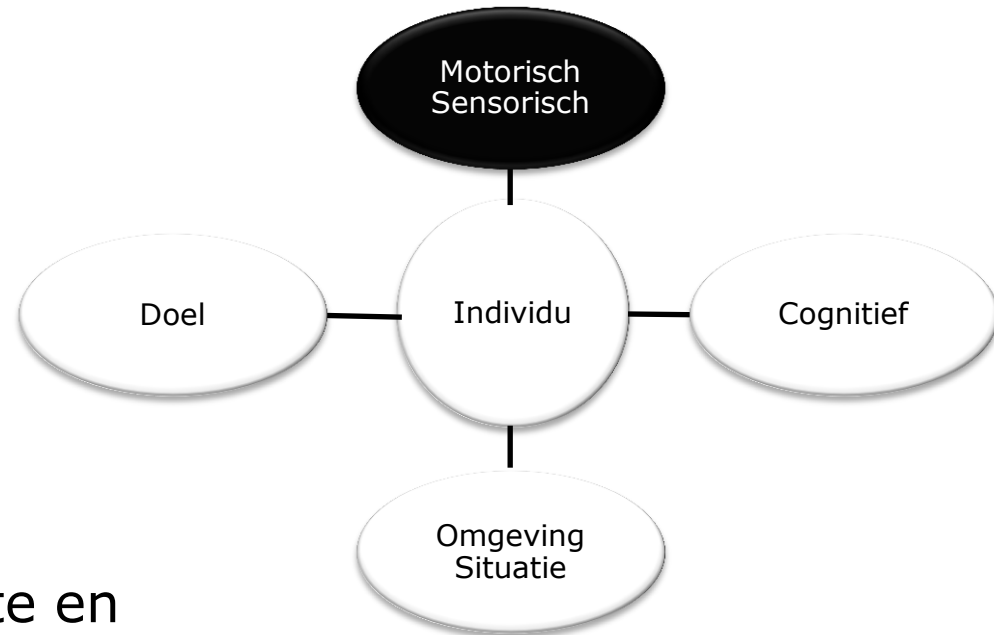
KEUZEPROCES: UNIEKE PERSOON VEEL VARIABELEN

MOTORISCH

- Kracht
- Coördinatie
- Range of Motion bewegingsruimte
- Uithouding
- Bewegingscontrole
- Balans
- Functionaliteit van onderste en bovenste ledematen
- Transfers uitvoeren
- ...

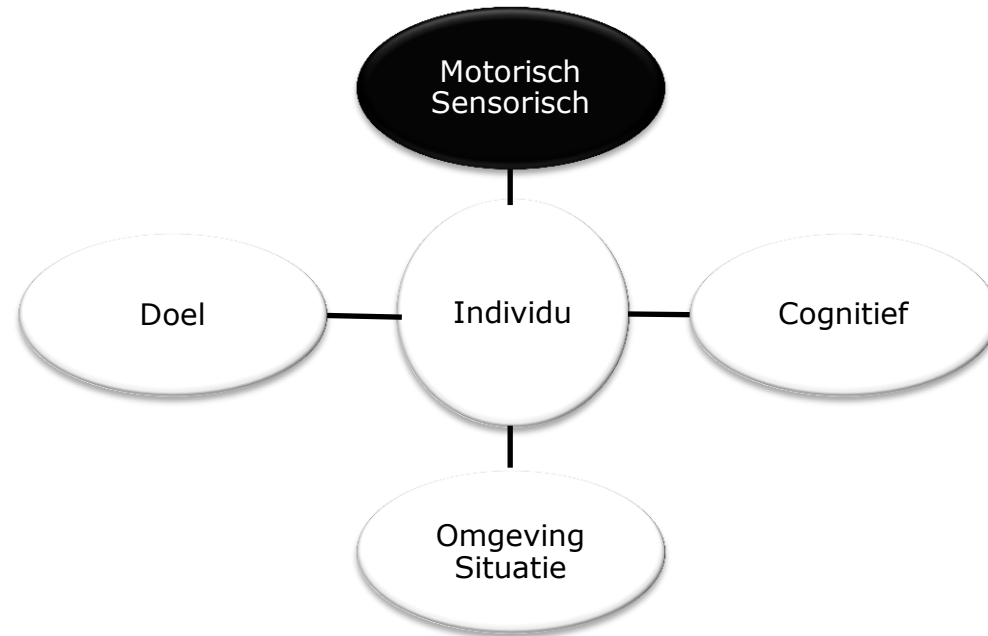
VAPH

KOC • • • KENNISCENTRUM HULPMIDDELEN

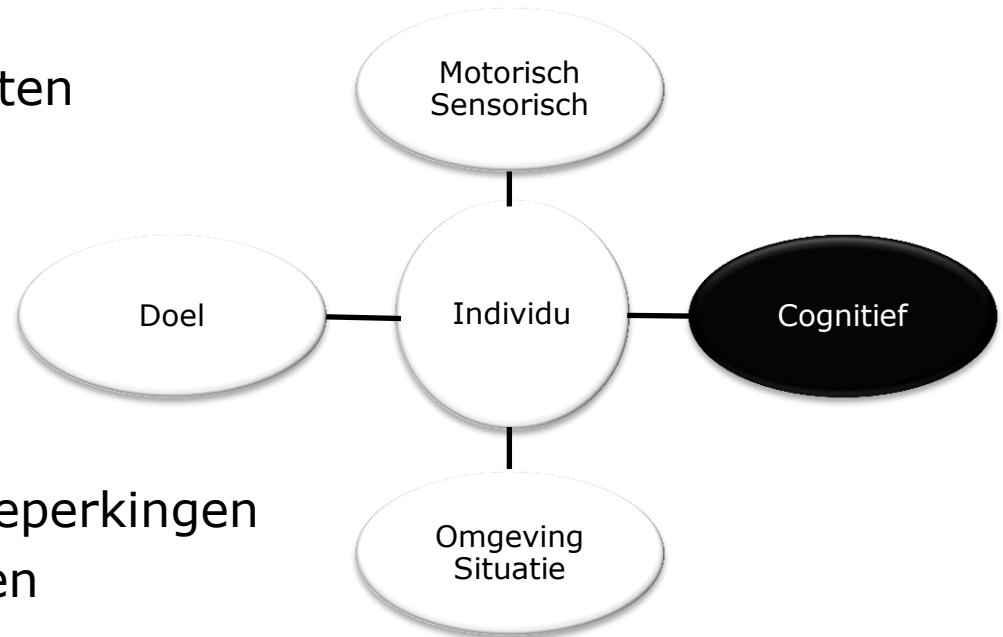

SENSORISCH

- Visuele beperking
- Neglect
- Vestibulair, evenwicht
- Gevoelsstoornis
- ...

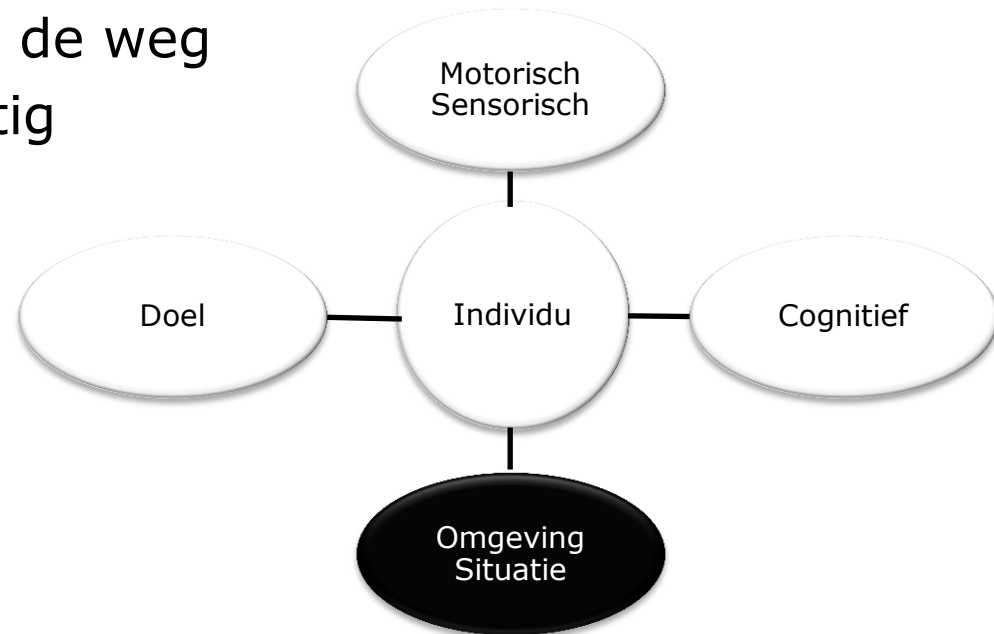

- Verkeer
  - Situaties kunnen inschatten
  - Reactievermogen
  - Oriëntatie
- Zichzelf
  - Ziekte-inzicht
  - Eigen mogelijkheden / beperkingen
  - Zichzelf correct inschatten

FYSIEKE OMGEVING

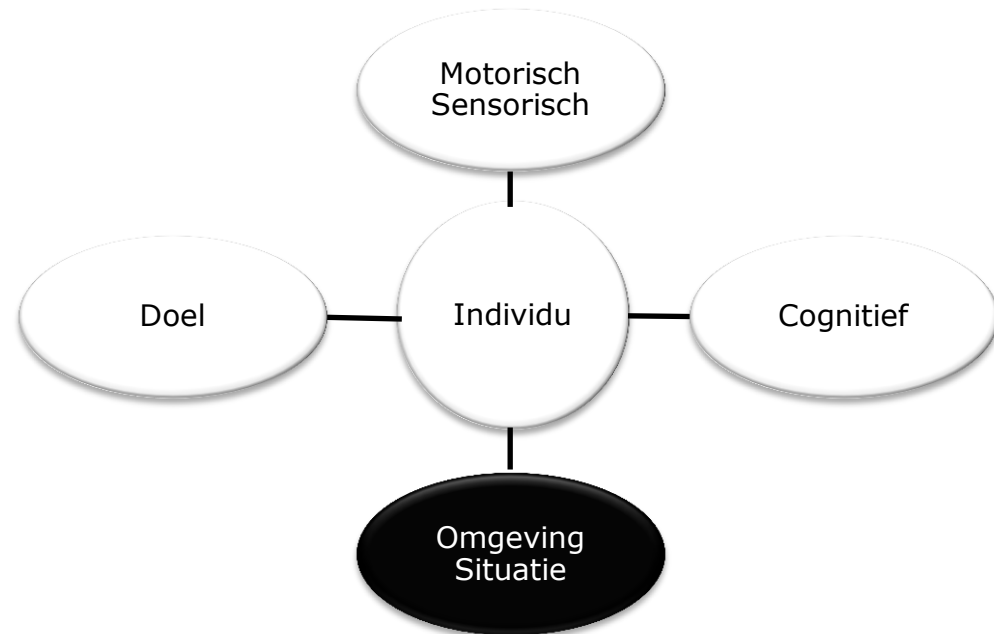
- Gebruik : lange of korte afstanden
- Ondergrond: toestand van de weg
- Terrein: vlak of heuvelachtig
- Verkeerssituatie
- Weersomstandigheden
- ...

SOCIALE OMGEVING

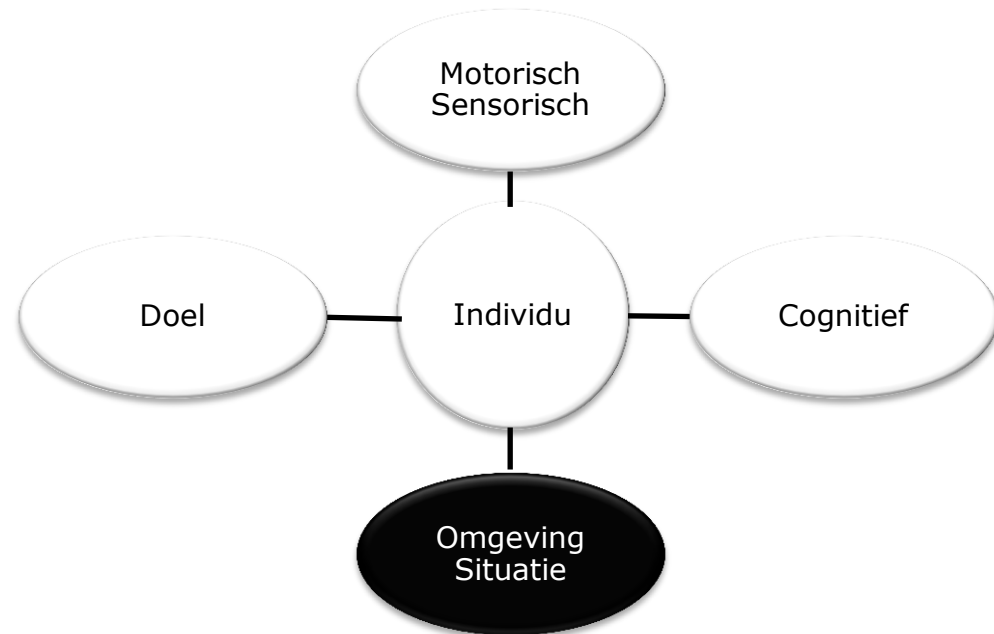
- Familie – vrienden
- Begeleider
- School
- Werk
- ...

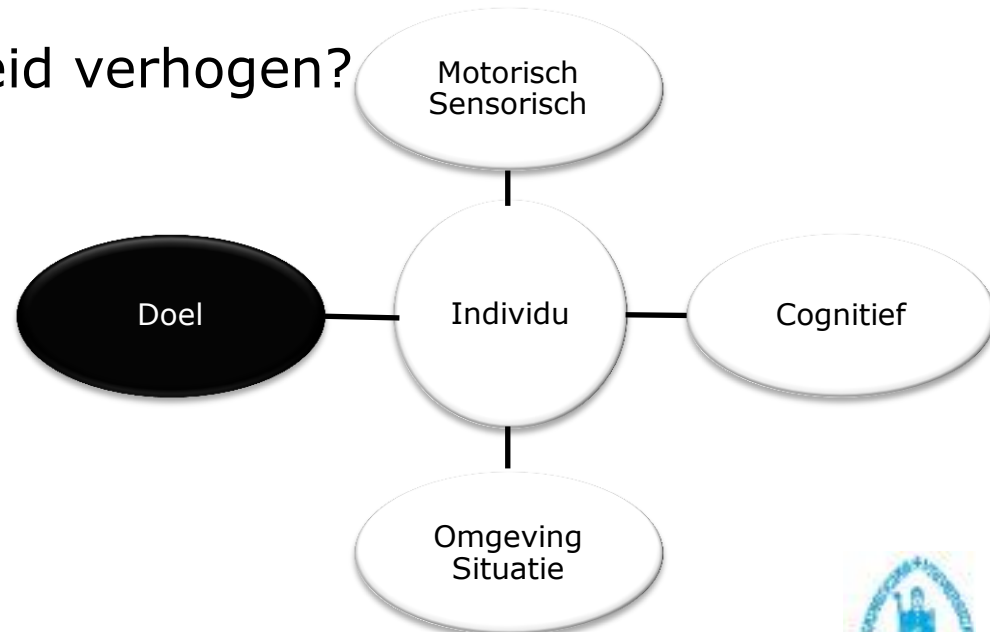
FINANCIËLE SITUATIE

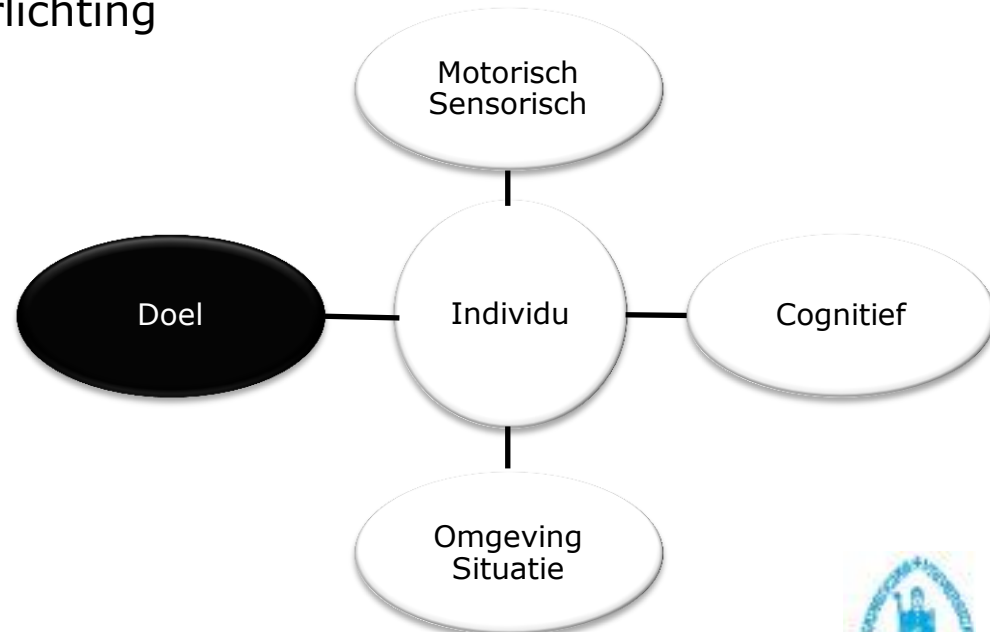
- Kostprijs
- Mogelijke tussenkomsten
- Eigen bijdrage

- Functionele verplaatsingen met de fiets?
Vb. naar de bakker
- Recreatief fietsen?
- Sportief fietsen: conditie verbeteren en dus inspanning verhogen?
- Competitief fietsen: snelheid verhogen?
- ...

- Hoe vaak fietsen?
- Hoe lang fietsen?
- Fiets meenemen: plooien, demonteren?
- Fietsen op de openbare weg?
eisen met betrekking tot verlichting
- Fiets opbergen?
- ...

FIETSEN

- Zelfstandig fietsen
- Meefietsen
- Meerijden met de fiets

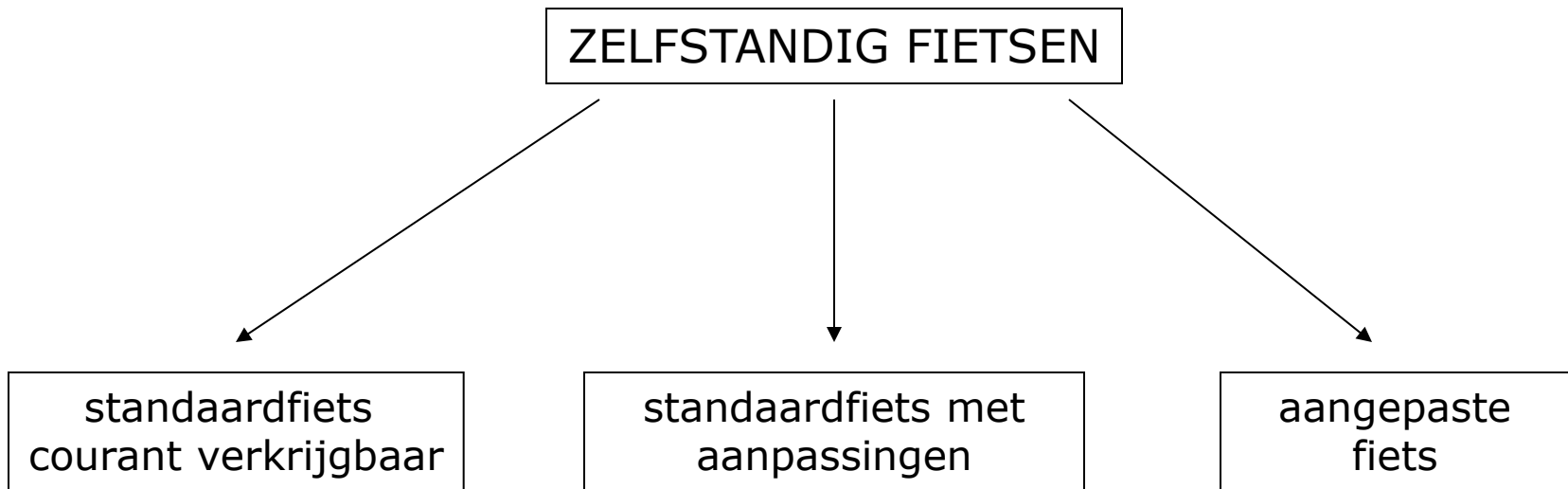
FIETSEN

- Zelfstandig fietsen
- Meefietsen
- Meerijden met de fiets

ZELFSTANDIG FIETSEN

ZELFSTANDIG FIETSEN

Standaardfiets courant verkrijgbaar

- Tweewieler met lage instap

- Op en afstappen

- Trap as achteruit
- Tijdsdruk

Aandacht

- Weinig aanpassingen mogelijk

ZELFSTANDIG FIETSEN

Standaardfiets courant verkrijgbaar

- Fiets met elektrische ondersteuning: ondersteuning bij het trappen- eventueel gecombineerd met lage instap

- Grotere afstanden

Aandacht

- Verschil voor- en achteraandrijving

ZELFSTANDIG FIETSEN

Standaardfiets courant verkrijgbaar

- Bakfiets

- Stabiel
- Geen tijdsdruk
- Meenemen van goederen of kinderen
- Uitzicht

- Zwaar
- Stuurbedrag
- Groot

Aandacht

- Nood aan elektrische ondersteuning

ZELFSTANDIG FIETSEN

Aangepaste fiets

- Aangepaste tweewielfiets

- Tijdsdruk
- Lage instap
- Afstand grond - pedalen
- Uitzicht

- Prijs
- Gewicht

ZELFSTANDIG FIETSEN

Standaardfiets met aanpassingen

- Zijwielen: evenwicht behouden

- Uitzicht
- Aanpasbaar op eigen fiets

- Geen comfort
- Schuinhangen
- Stabiel?
- Valrisico

Aandacht

- Trainbaarheid voor tweewieler?

ZELFSTANDIG FIETSEN

Driewielfietsen

- Hoge driewieler met 2 wielen achteraan

- Draaicirkel
- Prijs

- **Training noodzakelijk**
- **Uitzicht**

Aandacht

- Zitbalans vereist

ZELFSTANDIG FIETSEN

Driewielfietsen

- Hoge driewieler met 2 wielen vooraan

- Stuurgedrag
- Inschatting breedte

- **Draaicirkel**
- **Nervus bij hoge snelheden**
- **Instabiel**

Aandacht

- Zitbalans vereist!

ZELFSTANDIG FIETSEN

Driewielfietsen

- Lage driewieler

- Rompondersteuning (zitbalans)
- Stabiel
- Comfort en veiligheidsgevoel

- **Zichtbaarheid in verkeer**
- **Fietsefficiëntie**

Aandacht

- Voorwaartse trapbeweging
- Fiets initiatie

ZELFSTANDIG FIETSEN

Driewielfietsen

- Sportieve driewieler

- Sportief
- Ergonomische zithouding
- Rijcomfort
- Uitzicht

- Prijs
- Zichtbaarheid
- Instap

Aandacht

- Diversiteit

ZELFSTANDIG FIETSEN

Vierwielfietsen

- Ergonomische zithouding
- Stabiel
- Wendbaar
- Plooibaar
- Multifunctioneel

- **Zichtbaarheid**

Aandacht

- Training noodzakelijk

FIETSEN

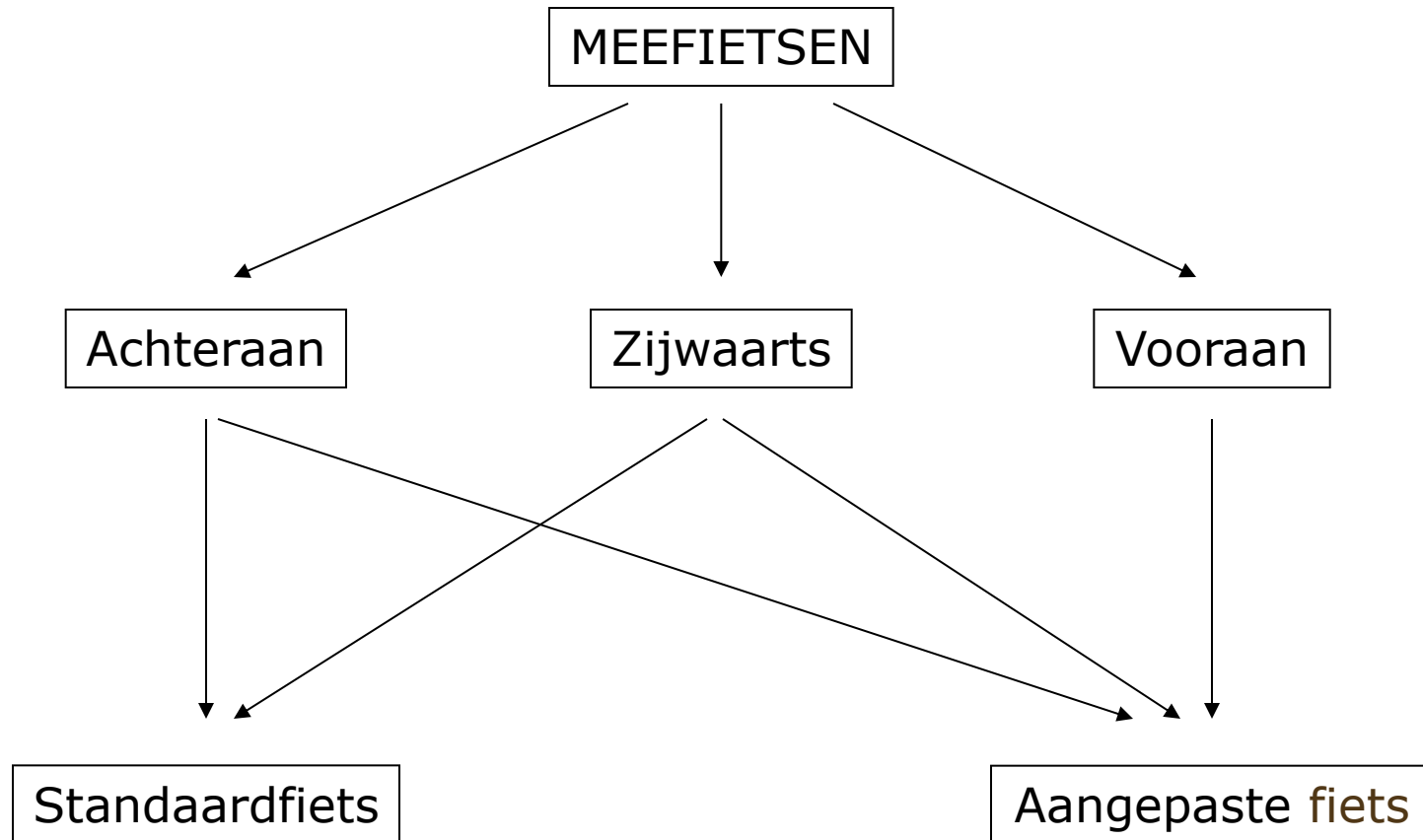

- Zelfstandig fietsen
- Meefietsen
- Meerijden met de fiets

Personen die beschikken over

- beperkte kracht
- beperkt evenwicht
- beperkte uithouding
- beperkte cognitieve functies
- ...

MEEFIETSEN

MEEFIETSEN

Achteraan: gebruik van standaardfiets

- Verbindingsstuk tussen fiets en fiets

- Uitzicht
- Prijs
- Grotere afstanden afleggen
- Standaardfiets behouden

- **Persoon met beperking achteraan**
- **Afhankelijkheid**

Aandacht

- Wennen

MEEFIETSEN

Achteraan: gebruik van standaardfiets

- Aanhangfiets met één wiel courant verkrijgbaar

- Uitzicht
- Prijs
- Standaardfiets behouden

- **Persoon met beperking achteraan**
- **Afhankelijkheid**
- **Minder stabiel**

Aandacht

- **Wennen**

MEEFIETSEN

Achteraan: gebruik van standaardfiets

- Aanhangfiets met twee wielen

- Stabiel
- Standaardfiets behouden

- **Persoon met beperking achteraan**
- **Afhankelijkheid**

Aandacht

- Wennen

MEEFIETSEN

Achteraan: tandem

- Tandem bestuurder vooraan: courant verkrijgbaar

- Uitzicht
- Prijs

- **Persoon met beperking achteraan**
- **Zelfde zithoogte**
- **Afhankelijkheid**

Aandacht

- Niet-motorische beperkingen
- Zitbalans vereist

MEEFIETSEN

Achteraan: tandem

- Driewieltandem

- Stabiel

- Breedte en lengte
- Stuurgedrag

Aandacht

- Diversiteit

MEEFIETSEN

Vooraan: tandem

- Tandem: bestuurder achteraan

- Persoon met beperking vooraan
- Andere zithoogte
- Draaicirkel
- Stabiel
- Beperkte zitbalans

- Prijs

Aandacht

- Aanpasmogelijkheden

MEEFIETSEN

Zijwaarts: duofiets

- Duofiets met twee standaardfietsen

- Tijdsdruk

- Breedte en lengte

- Prijs

Aandacht

- Diversiteit

MEEFIETSEN

Zijwaarts: duofiets

- Duofiets met zitmogelijkheid

- Tijdsdruk

- Breedte en lengte
- Prijs

Aandacht

- Diversiteit

FIETSEN

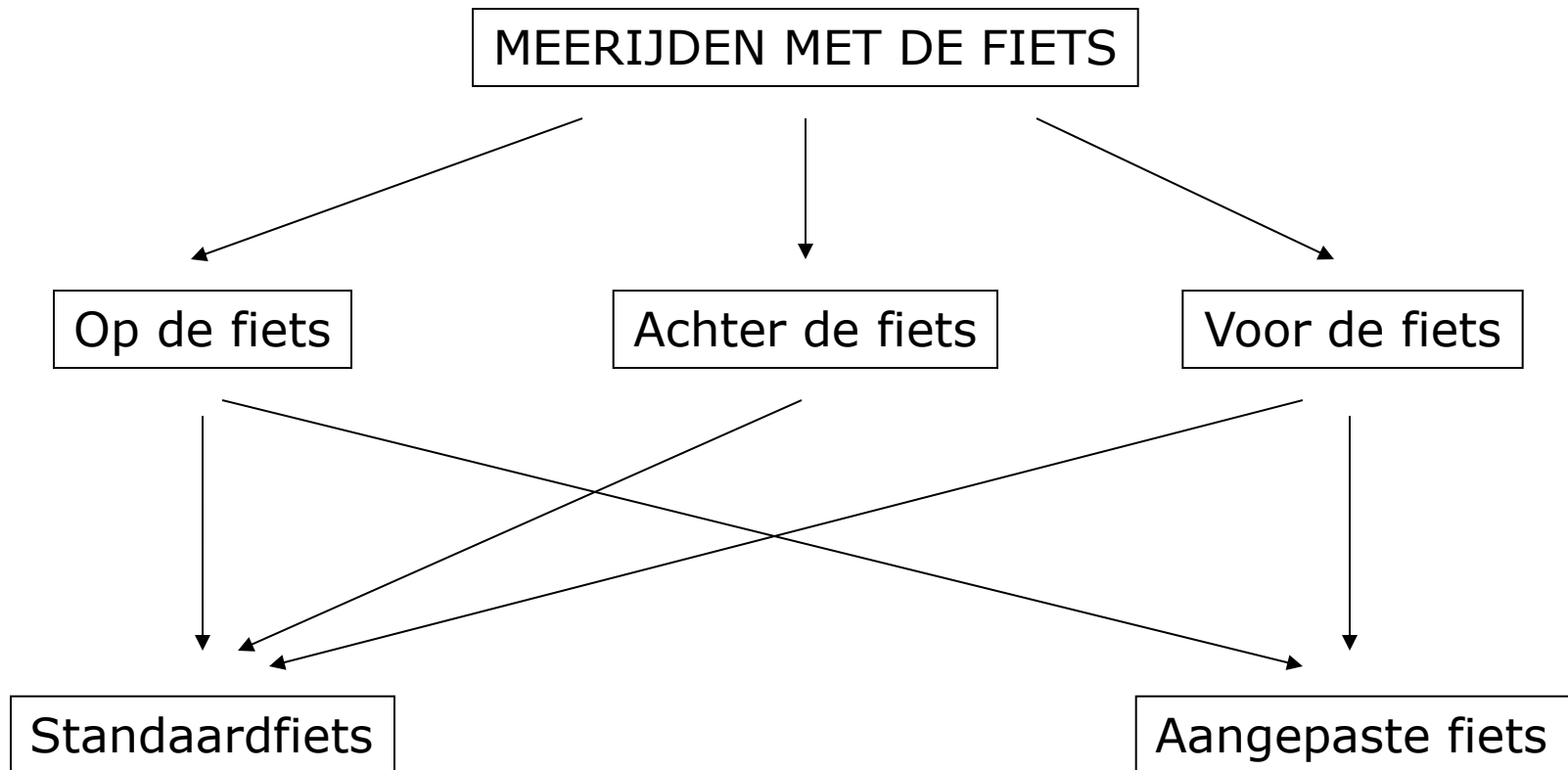
- Zelfstandig fietsen
- Meefietsen
- Meerijden met de fiets

MEERIJDEN MET DE FIETS

- Meerijden op de fiets wanneer betrokkene
  - geen mogelijkheden heeft om zelf te fietsen
  - passief meerijdt met de fiets
- De keuze is afhankelijk van
  - het gewicht van betrokkene
  - het nodige toezicht op betrokkene
  - de verplaatsingsmogelijkheden van betrokkene

MEERIJDEN MET DE FIETS

MEERIJDEN MET DE FIETS

Op een standaardfiets

- Standaardfiets met fietszitje

- Standaardfiets behouden

- Persoon met beperking achteraan

- Gewicht

MEERIJDEN MET DE FIETS

Achter of voor een standaardfiets

- Fietskar courant verkrijgbaar
  - achter de fiets

- voor de fiets

- Uitzicht
- Prijs
- Standaardfiets behouden
- Soms verplaatsingshulpmiddel op bestemming

Aandacht

- Wennen
- Diversiteit

MEERIJDEN MET DE FIETS

Achter een standaardfiets

- Buggy

- Uitzicht
- Standaardfiets behouden
- Verplaatsingshulpmiddel op bestemming

- **Persoon met beperking achteraan**
- **Lengte**

Aandacht

- Wennen
- Diversiteit

MEERIJDEN MET DE FIETS

In een bakfiets

- Bakfiets voor personenvervoer courant verkrijgbaar

- Uitzicht
- Stabiel
- Persoon met beperking vooraan

- **Wendbaarheid**

Aandacht

- Training noodzakelijk

MEERIJDEN MET DE FIETS

Op een aangepaste fiets

- Aangepaste fiets

- Persoon met beperking vooraan
- Soms verplaatsingshulpmiddel op bestemming

- Soms stabiliteit
- Transfer

Aandacht

- Training noodzakelijk
- Diversiteit

FIETSEN VOOR ROLSTOELGEBRUIKER

HANDBIKES

- Berkelbike

- Combinatie armen benen
- Elektrostimulatie mogelijk

- Gebruiksvriendelijkheid
- Functioneel?
- Prijs

HANDBIKES

- Vast frame handbike

- Sportief
- Draaicirkel
- Transfer
- Gebruiksgemak

Aandacht!

- Afstelling
- Diversiteit

HANDBIKES

- Aankoppelhandbike

- Gebruiksvriendelijk
- Zitcomfort

- Doorslippen (asplaat verlenging?)

Aandacht!

- Afstelling
- Rolstoelkeuze!

FIETSEN MET EEN ROLSTOELGEBRUIKER

- Gebruik van persoonlijke rolstoel
- Geen transfers

- Gewicht
- Nood aan elektrische ondersteuning?

Aandacht!

- Diversiteit
- Training noodzakelijk

AANPASSINGEN

- Individuele aanpak
- Kleine aanpassingen = grote verschillen
- Grote variatie in aanpassingen
- ...

WANNEER EN HOE AANPASSEN

- Gulden middenweg
  - Ondersteuning versus functionaliteit
  - Zelfstandigheid verhogen
  - Houding corrigeren/ondersteunen
  - ...

WELKE AANPASSINGEN

- Voet / knie
  - Pedalen
  - Cranks
- Arm / hand
  - Stuur
  - Steun
- Zithouding
- Fiets

VOET: PEDAAL

- MTB-pedalen
  - Wegglijden
- Pedaal met wreefband
  - Voeling
  - Wegglijden
- Voethaak
  - Met of zonder lint

VOET/KNIE: PEDDAAL

- Haak voor voet + rek achter voet

- Plaatpedaal met of zonder kuitondersteuning

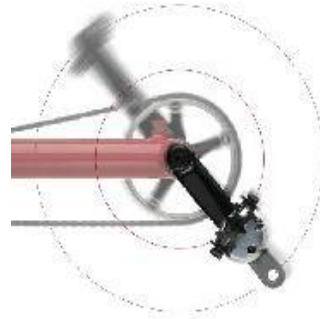

- Verschillende variaties

VOET/KNIE: CRANK

- Verkorters
  - Standaard
  - Excentrisch

- Verbreders
  - 2 of 4 cm

ZITHOUDING

- Zadelgrootte – vorm - materiaal

- Koerszadel
- Rond zadel
- Banaan-zadel
- ...

- Zadelhoogte

- Stand van de zadel
- Afstand van zadel tot stuur

ZITHOUDING

- Lendenondersteuning

HAND

- Stuur

- de breedte
- de hoogte
- de vorm: vlinderstuur
- de handvatten: Bar ends

- Steun

- Pols
- Arm
- Easyhand

- Fixatie: oppassen bij 2-wielers!

FIETS ALGEMEEN

- Versnellingen
- Motor
- Mandjes
- Stokhouder
- Eenhandigheid
- ...

ADVIESCENTRUM FIETSEN

ADVIESCENTRUM AANGEPAST FIETSEN

- Opstart januari 2010
  - Waarom?
- Financiële steun provincie Vlaams Brabant
- Volwassenen met een beperking

PROVINCIE
VLAAMS • BRABANT

ADVIESCENTRUM AANGEPAST FIETSEN

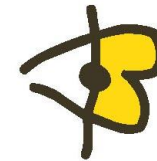
- Uitbouw januari 2011
- Financiële steun provincie Vlaams Brabant en Move 2 improve
- Ook kinderen

ADVIESCENTRUM AANGEPAST FIETSEN

- Uitbouw januari 2012
- Financiële steun provincie Vlaams Brabant en Move 2 improve
- Onderzoek: impact van fietsen

PROVINCIE
VLAAMS • BRABANT

WERKING ADVIESCENTRUM

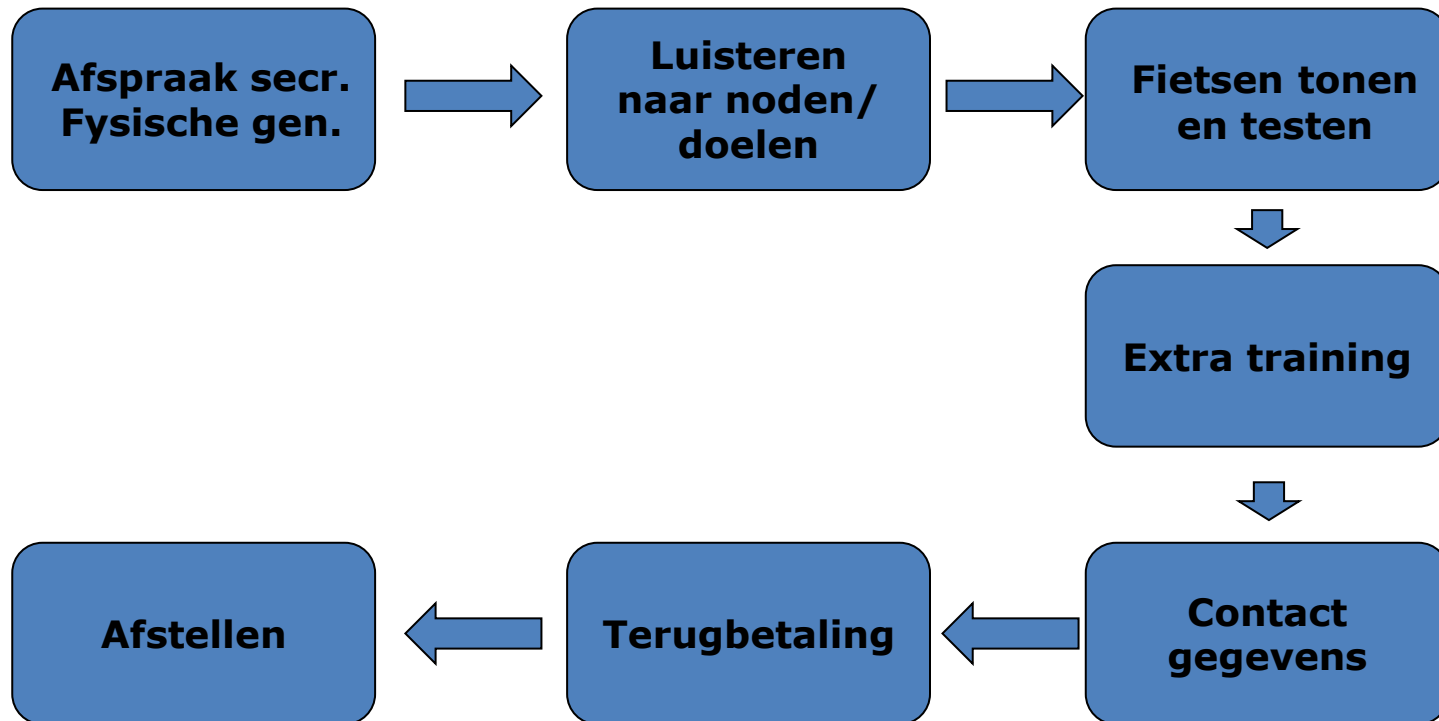

- Afspraak secretariaat fysische geneeskunde
  - 016 33 87 00
- Consultatie bij revalidatie-arts
- Doorverwijzing sporttherapeut

WERKING ADVIESCENTRUM

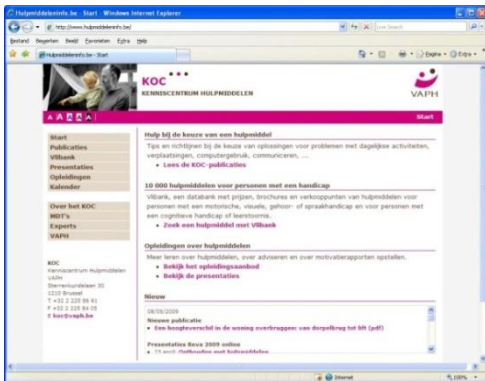

KOC – KENNISCENTRUM HULPMIDDELEN

- Kennis verspreiden over hulpmiddelen en aanpassingen
  - Vlibank - hulpmiddeleninfo's - Infovisie MagaZIEN – opleidingen over hulpmiddelen - ...
- Adviesverlening ondersteunen
  - methode voor persoonlijke adviesverlening
  - actieve ondersteuning KOC - experts
- Beleidsvoorbereidende taken
  - advies omtrent aanpassingen refertelijst
  - advies omtrent hulpmiddelenbesluit

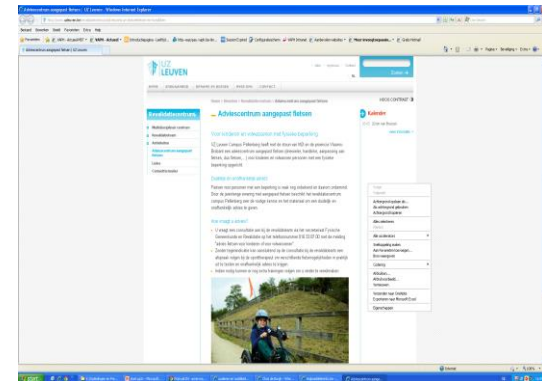
MEER INFORMATIE: ONZE WEBSITES

www.hulpmiddeleninfo.be

www.vlibank.be

www.uzleuven.be/revalidatiecentrum/adviescentrum-driewiel fietsen-en-handbiken

KOC • • • KENNISCENTRUM HULPMIDDELEN

CONTACTGEGEVENS

KOC - Kenniscentrum Hulpmiddelen VAPH

Sterrenkundelaan 30

1210 Brussel

T: 02 225 86 61

koc@vaph.be

Adviescentrum aangepast fietsen

Campus Pellenberg

Weligerveld 1

3212 Pellenberg

T: 016 33 87 00

KOC ••• KENNISCENTRUM HULPMIDDELEN

?

KOC en VAPH OP REVA 2013

VAPH

KOC • • • KENNISCENTRUM HULPMIDDELEN

